

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Україна має потужний потенціал земельних ресурсів. Із 60,3 млн. гектарів земель майже 70 % (41,8 млн. гектарів) складають сільськогосподарські угіддя [1]. Однак, ефективність використання цих земель в Україні є значно нижчою, ніж у середньому по Європі. І це при тому, що розораність земель в Україні є найбільшою в світі і досягла 56 % території держави і 80 % сільськогосподарських угідь.

Переважає більшість українських науковців, серед яких Ю. В. Корнєєв, Ю. І. Микитенко, Г. І. Шарий, Ю. С. Шемшученко та ін. схилиються до думки, що в Україні відсутні умови для реалізації громадянами права власності на землю, які б забезпечували високий рівень ефективності землеробства. Тому необхідним є опрацювання напрямів і механізмів здійснення державного контролю у сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення в умовах нових за змістом відносин власності на землю. Саме зазначена проблема є основною у запропонованих тезах доповіді.

У загальному вигляді сутність державного контролю використання й охорони земель розкривається в ст. 187 ЗК України, який полягає в забезпеченні додержання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, організаціями, установами та громадянами земельного законодавства України [2]. А конкретні завдання, функції контролю за використанням та охороною земель, а також форми і методи його здійснення визначено в Законі України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» [3].

За суб'єктом здійснення виділяють такі форми контролю: державний, самоврядний та громадський. Державний контроль здійснюють: Державне агентство земельних ресурсів України; Міністерство екології та природних ресурсів України у складі якого діє Державна екологічна інспекція; Міністерство аграрної політики і продовольства України; Міністерство охорони здоров'я України; місцеві держадміністрації.

Сучасна інституціональна структура державного управління земельними ресурсами в Україні, до складу якої входять і органи контролю, характеризується не лише відсутністю чіткості в розподілі обов'язків, а й конфліктністю інтересів різних відомств і широким розподілом відповідальності за рішення, що приймаються, навіть не дивлячись на те, що відбулися реоргані-

заційні зміни в структурі органів управління відповідно до Указу Президента «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» [4].

Системі державного управління земельними ресурсами, яка склалася в Україні, притаманне дублювання функцій, як в окремих питаннях контролю за використанням і охороною земель, так і в загальних питаннях земельної політики.

Таким чином є необхідність суттєвого удосконалення нормативно-організаційного механізму державного регулювання раціонального використання та охорони земель сільськогосподарського призначення. Без наявності законних підстав, методик, інструкцій щодо здійснення землеохоронних заходів неможливо забезпечити дієвий державний контроль за раціональним використанням, збереженням й охороною земель.

Вагомою причиною нераціонального використання земель сільськогосподарського призначення є відсутність зацікавленості господарників у складанні проектів землеустрою. За умови нераціонального використання земельних ділянок (порушення структури посівних площ, недотримання вимог щодо відведення земельних площ під чисті пари, суттєве зменшення внесення органічних добрив тощо) товаровиробники не прагнуть, щоб їхні земельні ділянки стали об'єктами державного контролю.

Слід визнати, що суб'єкти господарської діяльності в сільському господарстві ведуть підприємницьку діяльність у складних конкурентних умовах [5], що змушує їх знаходити бодай які шляхи збереження рентабельності виробництва, зокрема ухиляючись від надмірних витрат на організацію землекористування й охорону земель. Такому стану справ сприяє також чинний мораторій на відчуження земель сільськогосподарського призначення шляхом купівлі-продажу, за яким, крім того, забороняється включати до статутних фондів аграрних підприємств земельні ділянки сільськогосподарського призначення.

На наш погляд, без суттєвого удосконалення законодавчого забезпечення для налагодження дієвого державного контролю за використанням й охороною сільськогосподарських земель неможливо стимулювати землевласників до раціонального й ефективного ведення землеробства і залучати органи місцевого самоврядування до проведення єдиної земельної політики.

Література

1. Основні напрями земельної реформи в Україні на 2001–2005 роки : Указ Президента України від 30 трав. 2001 р. // Урядовий кур'єр. – 2001 р. – № 97.
2. Земельний кодекс України від 25 жовт. 2001 р.: За станом на 5 груд. 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002 р. – № 3–4. – Ст. 27.
3. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19 черв. 2003 р. : За станом на 9 груд. 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003 р. – № 39. – Ст. 350.

4. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 груд. 2010 р. : За станом на 10 жовт. 2013 р. // Урядовий кур'єр від 14 груд. 2010 р. – № 234.

5. Лозинська Т. М. Національний продовольчий ринок в умовах глобалізації: Монографія / Т. М. Лозинська. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2007. – 272 с.

УДК 346.2 (043.2)

Мінько Т. В., помічник адвоката,
Агапова Н. О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СТВОРЕННЯ ТОВАРИСТВ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Товариство з обмеженою відповідальністю – це таке господарське товариство, статутний фонд якого поділений на частки визначених установчими документами розмірів, і яке несе відповідальність за своїми зобов'язаннями усім своїм майном; учасники, які повністю сплатили свої внески, несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, у межах вартості своїх внесків [3, с.126].

Основні риси: різновид господарського товариства – об'єднання капіталів; спеціальне регулювання: ГК України (ч. 3 ст. 80), ЦК України (статті 140–150), Закон "Про господарські товариства" (статті 50–64); наявність статусу юридичної особи; установчий документ – статут; вимоги до майнової бази: а) складу – статутний фонд (капітал) і резервний фонд (щонайменше 25% від статутного фонду) – ст. 87 ГК України, ст. 14 Закону "Про господарські товариства"; б) поділ статутного фонду на частки, розмір яких визначається установчими документами і може бути будь-яким (рівним або різним); в) мінімальний розмір статутного фонду – сума, еквівалентна 100 мінімальним заробітним платам за ставкою на момент створення товариства (ст. 52 Закону "Про господарські товариства"); на момент державної реєстрації товариства статутний фонд (СФ) має бути сформований щонайменше на 50%; частина СФ, що залишається несплаченою, підлягає сплаті протягом першого року діяльності ТОВ (ч. 3 ст. 144 ЦК України); г) законодавча вимога підтримувати чисті активи ТОВ на рівні не менше ніж розмір статутного фонду/капіталу (ч. 4 ст. 144 ЦК); відповідальність товариства за власними зобов'язаннями усім своїм майном; відсутність в учасників товариства субсидіарної майнової відповідальності за борги товариства, якщо вони повністю сплатили свої частки; наявність в учасників, які не повністю сплатили свої вклади, додаткової відповідальності за борги товариства у межах вартості несплаченої частини вкладу, у випадках, передбачених статутом то-